

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Infrastruktura sociálního podnikání

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Autor: Daniela Bednářiková

Datum: 15.6.2021

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost v rámci projektu „Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování“, registrační číslo projektu: CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191

Existuje ideální ekosystém pro sociální podnikání?

1. Oblast definic a právního rámce
2. Financování
3. Přístup na trhy
4. Podpora obchodu a podnikání
5. Vzdělání, výzkum

Stát může profitovat z odstraňování překážek, kterým sociální podniky čelí, vytvořením ekosystému, v němž sociální podniky mohou vzkvétat.

1. Oblast definic a právního rámce

- TESSEA je autorem definic sociálního podnikání, sociálního podniku a integračního sociálního podniku, které jsou v souladu se znaky mezinárodní výzkumné sítě EMES.
- Tyto definice jsou v České republice běžně přejímané jako zaužívané a sdílené.
- Používají se od roku 2011.

Trendy, pojmy... 1

Sociální intrapodnikatel

- při realizaci nových ziskových příležitostí řeší sociální nebo environmentální problémy, sami nenesou riziko svého podnikatelského neúspěchu, využívají zdroje a infrastruktury firmy, ve které působí – dosažení sociální hodnoty ve velkém měřítku
- přeměňuje nápady a projekty v ziskový business, působí uvnitř firmy

Trendy, pojmy... 2

Sociální zemědělství

- Sdružuje multifunkční zemědělství, sociální práci a vzdělávání na místní úrovni. Představuje inovativní způsob využití zemědělství jako nástroje pro terapii, rehabilitaci, sociální integraci, vzdělávání a sociální služby na venkově. Sociální zemědělství přispívá v rámci běžné zemědělské produkce k dobrému zdravotnímu a sociálnímu stavu osob, jež mají dočasně nebo dlouhodobě specifické potřeby.

Trendy, pojmy... 3

Environmentální sociální podnikání

- Jedná se o nový typ sociálního podnikání, které je založeno na řešení konkrétního environmentální problému zpravidla v místě aktivity. Tudiž nejen, že podnikání má být šetrné k přírodě svým provozem (samozřejmostí je recyklace, používání ekodrogerie a kancelářských potřeb), ale samotnými aktivitami přispívá ke kompenzování lidské stopy na životním prostředí.
- Jedná se například o podporu biodiverzity a čistoty přírodních zdrojů – zejména vody a půdy.

Trendy, pojmy ... 4

Cirkulární ekonomika

- Koncept, ve kterém neexistuje odpad, spojuje zisk s ochranou životního prostředí

Základní principy:

- uzavírání toků materiálů ve funkčních a nekončících cyklech (kde neztrácení hodnotu),
- čerpání energie z obnovitelných a udržitelných zdrojů,
- navrhování takových produktů a služeb, které nemají negativní dopady na přírodní ekosystémy a lidské zdroje

V realitě bývá těchto principů dosaženo materiálovými úsporami, opětovným použitím, opravou...

2. Přístup k financování

- „Finanční trh“ pro sociální podniky by měl zahrnovat širokou škálu finančních nástrojů, které budou vyhovovat aktuálnímu stavu a potřebám sociálních podniků vzhledem k jejich životnímu cyklu/stavu ve kterém se daný podnik právě nachází – od tříbení podnikatelského záměru, přes průzkum trhu a rozvoj až po dosažení udržitelnosti.
- Nemělo by se tedy jednat jen o granty, ale také o půjčky, úvěry, garance, ale také podporu při propojování sociálních podniků a sociálních investorů.

Trendy, pojmy... 5

Social impact bonds

- jedná se o nástroj, který je vázán na výkon (nástroj investice do impaktu), používá se v rámci tzv. programů „pay-for-success“
- Princip platby podle dosaženého výsledku, má dopad ve formě úspory státních prostředků, část této úspory je pak vyplacena na realizovanou investici
- Social impact bonds propojují vládu/veřejnou správu, poskytovatele služeb/sociální podniky a investory za účelem implementace stávajících a osvědčených programů určených k dosažení jasně definovaných výsledků. Veřejná správa/investoři platí pouze pokud budou dosaženy definované výsledky, platí tedy za úspěch. Provazba na měření dopadu.
- Příklad z UK z roku 2010 s recidivou vězňů v Social Finance UK.

Nabídka zvýhodněných úvěrů a garancí:

- Program S-podnik – www.ceske-socialni-podnikani.cz
- Program Sociální zemědělství - www.pgrlf.cz
- Program Inostart – www.cmzrb.cz

Nabídka ostatních grantů a programů:

- Sociální bankovníctví ČS - <https://www.csas.cz/cs/socialni-bankovnictvi>
- Start !t social (ČSOB) – www.p-p-p.cz
- Programy Impact HUB - <https://www.hubpraha.cz/akcelerace/>
- Programy Vodafone - <https://www.nadacevodafone.cz/programy/>
- Programy nadace Via - <https://www.nadacevia.cz/nabidka-programu/>

3. Přístup na trhy – veřejné zakázky

- <https://www.sovz.cz/>
- Publikace Příklady dobré praxe v odpovědném zadávání veřejných zakázek
- Novelizovaný zákon o zadávání veřejných zakázek nabízí obcím a krajům příležitost – umožňuje jim soustředit se na kvalitu a prostřednictvím jejich kupní síly dosahovat politických cílů.

4. Podpora podnikání a obchodu

- Podpůrná infrastruktura hraje klíčovou roli v podpoře sociálních podniků jak v jejich začátcích, ale i následně ve fázi růstu a udržitelnosti. Nejde jen o to, poskytnout praktickou pomoc (finance, prostory, poradenství, odborná podpora při průzkumu trhu, přípravě podnikatelského plánu apod.), ale také o to, poskytnout podporu ve smyslu dodání sebevědomí nezkušeným sociálním podnikatelům/innovátorům, kteří jsou talentovaní a mají v sobě potenciál, ale nevěří si.

Pojmy, trendy... 6

Grassroot inovace

- Zaváděny na lokální úrovni samotnými uživateli
- School for Social Entrepreneurs London - <https://www.the-sse.org/>
- Social Enterprise Academy Scotland - <https://www.socialenterprise.academy/scot/>
- <https://akademie-socialni.cz/cze/>

2 možnosti:

- Pokud je v daném regionu/oblasti nedostatek sociálních podniků, je dobré se zaměřit na podporu/pomoc se zakládáním start-upů, např. formou **inkubátorů**, které pomáhají pěstovat nové nápady a poskytují podpůrné prostředí, ve kterém začínající sociální podnikatelé mohou rozvíjet své záměry a nastartovat své podnikání díky systému podpory odborných konzultantů, mentorů např. formou akceleračních programů (v ČR nabízí Impact Hub)

- Pokud je v daném regionu/oblasti již dostatek sociálních podniků a tento sektor je již dobře rozvinutý, může se veřejná správa naopak zaměřit na **sít'ování**, hrát úlohu zprostředkovatele (např. prostřednictvím podpory **zakládání konsorcií/sítí**, propojováním a sít'ováním napříč sektory apod.) či multiplikací stávajících fungujících a úspěšných modelů (např. formou **sociálních franšíz**).

5. Vzdělání a výzkum

- V Británii se SP vyučuje již na základních školách, seznam VŠ, které vyučují sociální podnikání v ČR viz publikace TESSEA
- spolupráce se SP při měření dopadu (pomoc s nastavením indikátorů na úrovni aktivit, nastavení indikátorů na úrovni výstupů a dopadu atd.)
- organizování soutěže a nabídka podpory/odměny pro výherce může být velmi efektivním způsobem jak stimulovat zájem mladých lidí/potenciálních sociálních podnikatelů o tuto oblast (Ideas Lab)

5 chytrých kroků k rozvoji SP v ČR podle TESSEA:

- 1.) Do přípravy legislativy (zákona o sociálním podniku) zapojit oficiální zástupce sociálních podniků.
- 2.) Zpracovat národní a regionální strategie sociálního podnikání. Nositelem strategií musí být nejen centrum (stát), ale i regiony (kraje).
- 3.) V rámci strategií definovat systémovou podporu sociálním podnikům.

- 4.) Zajistit systémovou finanční podporu zastřešujícím a podpůrným organizacím, regionálním centřům sociální ekonomiky. Je nutná kombinace národních, krajských, obecních, soukromých a evropských zdrojů a také spolupráce těchto organizací, krajů a MPSV ČR.
- 5.) Zajistit přístup sociálních podniků k veřejným zakázkám, včetně zakázek malého rozsahu – pro mnohé sociální podniky atraktivnější než zakázky zadávané dle zákona o zadávání veřejných zakázek. Motivovat státní, krajské a městské organizace, aby pro uspokojování svých potřeb primárně využívaly místních sociálních podniků a pouze v případě, že sociální podniky nebudou schopny požadavky naplnit, využít služeb ostatních komerčních firem. Zvýšit informovanost zástupců institucí veřejného sektoru o aktivních sociálních podnicích a sociálních podniků o veřejných zakázkách. Podpořit vznik katalogů sociálních podniků. Role MPSV ČR a krajů, případně regionálních center sociální ekonomiky.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Děkuji za pozornost...